

PGVN nhập thể trong dựng xây, bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên mới

ISSN: 2734-9195 08:05 16/11/2025

Trên nền tảng đó, Giáo hội Phật giáo Việt Nam ngày nay tiếp tục khẳng định vị thế của mình trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ đất nước và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Tác giả: **Đỗ Văn Tuấn (1)**

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

1. Mở đầu

1. Trong lịch sử Việt Nam, Phật giáo luôn đồng hành cùng dân tộc, trở thành trụ cột tinh thần, đạo đức và văn hóa. Tinh thần “Đạo Phật nhập thể” đem từ bi, trí tuệ, vô ngã vào đời sống, đã thấm sâu từ khi du nhập hơn hai nghìn năm trước.

Thiền sư Khương Tăng Hội (ảnh: Internet)

Ngay từ thời Bắc thuộc, Thiền sư Khương Tăng Hội đã khẳng định vai trò giáo dục và văn hóa của Phật giáo, mở ra sự dung hợp giữa đạo lý và lòng yêu nước (2). Đến các triều Lý - Trần, tư tưởng nhập thế được thể hiện rõ qua các vị vua - thiền sư như Lý Thái Tổ, Trần Nhân Tông: vừa trị quốc an dân, vừa vận dụng Phật pháp để kiến tạo quốc gia và xây dựng nền trị bình an lạc (3). Truyền thống ấy cho thấy nhập thế không chỉ là hoàng pháp hay từ thiện, mà còn là triết lý xã hội - chính trị: dùng từ bi hóa giải xung đột, dùng trí tuệ kiến tạo quốc gia, dùng vô ngã phụng sự cộng đồng.

Trong bối cảnh hội nhập và cách mạng công nghiệp 4.0, tinh thần nhập thế của Phật giáo Việt Nam càng được khẳng định. Dưới sự lãnh đạo của Giáo hội Phật Giáo Việt Nam, Phật giáo tham gia thiết thực vào việc củng cố đại đoàn kết, bồi dưỡng đạo đức nhân bản - nhân quả, bảo vệ chủ quyền, gìn giữ văn hóa và thúc đẩy phát triển bền vững. Đây là sự kế thừa và sáng tạo của truyền thống nhập thế trong kỷ nguyên mới.

2. Phật Giáo Việt Nam góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc

Theo “Tôn giáo và chính sách tôn giáo ở Việt Nam” (2023), Phật giáo hiện là tôn giáo có số lượng tín đồ lớn nhất tại Việt Nam, ước khoảng 14 - 16 triệu người, và có ảnh hưởng đến hàng chục triệu người khác qua đời sống văn hóa, tín ngưỡng (4,5). Như vậy, trên 70% dân số Việt Nam chịu tác động trực tiếp hoặc gián tiếp từ Phật giáo, cho thấy đây là một trụ cột quan trọng trong việc xây dựng và duy trì khối đại đoàn kết dân tộc.

Hình minh họa tạo bởi AI

Phật giáo góp phần gắn kết cộng đồng thông qua các lễ hội văn hóa, tâm linh như Đại lễ Phật đản, Vu Lan, lễ hội chùa Hương, Yên Tử,... thu hút hàng triệu người hàng năm, không chỉ đáp ứng nhu cầu sinh hoạt tôn giáo mà còn tạo không gian giao lưu, gặp gỡ, nơi người dân từ nhiều vùng miền, không phân biệt tôn giáo, tín ngưỡng. Các lễ hội trở thành “không gian đoàn kết mềm”, nuôi dưỡng tình cảm cộng đồng và tinh thần hướng thiện.

Ở tầm quốc tế, việc Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam (GHPGVN) tổ chức thành công Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc vào các năm 2008, 2014, 2019 và 2025 đã nâng

cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Vesak không chỉ là dịp tôn vinh giá trị giáo lý Phật giáo mà còn là diễn đàn đối thoại về hòa bình, phát triển bền vững và bảo vệ môi trường, khẳng định vai trò của Phật giáo như cầu nối đoàn kết giữa các tôn giáo và quốc gia.

Đặc biệt, trong đại dịch COVID-19, Phật giáo còn chứng minh khả năng thích ứng khi triển khai hoạt động Phật sự trực tuyến, giúp Phật tử trong và ngoài nước duy trì kết nối tâm linh, mở rộng mô hình “kết nối xuyên biên giới” và lan tỏa tinh thần nhân văn, đoàn kết trong thời đại số.

3. Phát huy tinh thần từ bi của Phật giáo Việt Nam nhập thế qua công tác từ thiện - xã hội, an sinh và giảm nghèo

Tinh thần từ bi của Phật giáo Việt Nam không chỉ dừng ở giáo lý mà luôn gắn liền với hành động cụ thể. Trong giai đoạn 2017-2022, các hoạt động từ thiện - xã hội của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam đã đạt giá trị trên 12.000 tỷ đồng. Riêng năm 2023, con số này đạt hơn

2.106 tỷ đồng (6) và tăng lên đến 3.227 tỷ đồng vào năm 2024 (7) Sáu tháng đầu năm 2025, con số đã đạt 1.092 tỷ đồng, khẳng định vai trò ngày càng lớn của Phật giáo, của GHPGVN trong hệ thống an sinh xã hội.

Trong đại dịch COVID-19, nhiều ngôi chùa trở thành ATM gạo, bếp ăn, khu cách ly, hỗ trợ hàng chục nghìn người dân và GHPGVN đóng góp 3,5 tỷ đồng cho Quỹ vaccine (8,9). Đây là minh chứng cho khả năng thích ứng và tinh thần phụng sự cộng đồng trong tình huống khẩn cấp..

Hiện nay, GHPGVN đang duy trì 46 trung tâm nuôi dạy trẻ mồ côi, 15 trung tâm dưỡng lão, 12 lớp tình thương, 33 phòng khám Đông y và các cơ sở dạy nghề, phục hồi chức năng, chăm sóc nạn nhân chất độc da cam. Mỗi tháng, hệ thống này phục vụ hàng chục nghìn người dân. (10)

Một xu hướng đáng chú ý là sự chuyển dịch từ “từ thiện cứu trợ” sang “công tác xã hội” bền vững. Như TT. Thích Giác Hoàng - Phó Ban Văn hóa Trung ương GHPGVN chia sẻ “cần khuyến khích người dân tham gia sản xuất, phát triển kỹ năng, xây dựng mô hình bền vững thay vì chỉ nhận hỗ trợ vật chất đơn thuần” (11). Điển hình như các chùa ở Đồng bằng Sông Cửu Long còn tham gia mở các cơ sở giáo dục, đào tạo nghề, trang bị kỹ năng sống và sinh kế cho thanh thiếu niên khó khăn. Trường Bồ Đề Phương Duy (Chùa Long Thạnh, Long An) là tấm gương điển hình, đào tạo theo hệ thống giáo dục quốc dân (12). Những sáng

kiến này phù hợp với Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs) của Liên Hợp Quốc, đồng thời khẳng định vai trò nhập thể của Phật giáo trong việc xây dựng cộng dân có tri thức và trách nhiệm xã hội.

Có thể thấy, qua mạng lưới cơ sở từ thiện - xã hội, Phật giáo Việt Nam vừa đáp ứng nhu cầu an sinh trước mắt, vừa tạo nền tảng phát triển bền vững. Các hoạt động hỗ trợ đồng bào khó khăn do thiên tai, người nghèo, trẻ mồ côi, người già neo đơn... đã góp phần nâng cao chất lượng đời sống, đồng hành cùng chính quyền trong công tác an sinh và xây dựng cộng đồng. Đây là biểu hiện sống động của tinh thần Bồ tát đạo: mở rộng lòng từ bi, tri ân người có công và cùng dân tộc dựng xây, bảo vệ Tổ quốc.

4. Phật giáo Việt Nam với sứ mệnh gìn giữ văn hóa dân tộc, giáo dục đạo đức và bồi đắp lòng yêu nước trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa thời kỳ hội nhập

Hình minh họa tạo bởi AI

Phật giáo Việt Nam là một kho tàng di sản văn hóa đặc sắc, với hàng nghìn ngôi chùa cổ và nhiều di sản được UNESCO công nhận như Quần thể di tích - danh thắng Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn - Kiếp Bạc; Mộc bản kinh Phật chùa Vĩnh Nghiêm... Trước đại dịch COVID-19, du lịch tâm linh chiếm khoảng 42% lượng khách nội địa, trong đó các cơ sở thờ tự Phật giáo chiếm tỷ trọng lớn nhất (13).

Việc bảo tồn và phát huy giá trị này không chỉ giữ gìn bản sắc tôn giáo mà còn thúc đẩy du lịch văn hóa - tâm linh, đóng góp vào kinh tế và củng cố khối đại đoàn kết dân tộc: “Mái chùa che chở hồn dân tộc - Nếp sống muôn đời của Tổ tông”.

Trong giáo dục, Phật giáo đang tạo ảnh hưởng sâu rộng qua hàng loạt khóa tu mùa hè cho thiếu nhi, thanh thiếu niên. Các chương trình này kết hợp giáo lý từ bi - trí tuệ với rèn luyện kỹ năng sống, khơi dậy tinh thần hiếu đạo, trách nhiệm xã hội và ý thức cộng đồng. Thông bạch 222/TB-HĐTS (2025) nhấn mạnh, đây là hoạt động góp phần ngăn ngừa tệ nạn xã hội, bạo lực học đường và định hướng lối sống lành mạnh cho giới trẻ. Hàng loạt các khóa tu mùa hè hoặc khóa tu một ngày an lạc định kỳ hàng tuần tổ chức khắp Việt Nam như: Chùa Hoằng Pháp, Tu viện Tường Vân (TP Hồ Chí Minh), Chùa Giai Lâm (Hà Tĩnh); Thiền viện Trúc Lâm Tây Thiên (Vĩnh Phúc); Chùa Bằng (Hà Nội), Chùa Đức Hòa (Bình Dương), chùa Tam Bảo (Đà Nẵng),... càng đa dạng về hình thức và nội dung.

Đặc biệt, nhiều chùa đã đưa giáo dục kỹ năng hướng dẫn thanh thiếu niên sử dụng mạng xã hội lành mạnh, phòng chống tin giả, an toàn mạng vào chương trình tu học như chùa Giác Ngộ (TP.HCM), chùa Ba Vàng (Quảng Ninh), chùa Khai Nguyên (Hà Nội)... giúp thế hệ trẻ vừa phát triển đạo đức vừa thích ứng an toàn với thời đại số. Đây là một hình thức nhập thế mới, phù hợp với thách thức thời đại 4.0.

Đáng chú ý, năm 2025, GHPGVN phát động chủ đề “Tự hào dân tộc - Tri ân và Báo ân; Đoàn kết và bao dung - Tuệ giác Phật giáo vì hòa bình thế giới và phát triển bền vững”, truyền tải thông điệp sâu sắc về đạo lý “uống nước nhớ nguồn” và trách nhiệm công dân trong thời đại hội nhập. Các hoạt động như thắp nến tri ân Anh hùng liệt sĩ, viết thư gửi cha mẹ, hay tạ ơn thầy cô đã biến giáo dục lòng yêu nước thành một trải nghiệm sống động, gắn liền với tu dưỡng đạo đức và tinh thần nhập thế.

Có thể nói, thông qua bảo tồn di sản, phát triển du lịch tâm linh và giáo dục thế hệ trẻ, Phật giáo Việt Nam đã kết hợp nhuần nhuyễn tinh thần từ bi với lý tưởng phụng sự Tổ quốc. Yêu nước dưới ánh sáng Phật pháp không phải là khẩu hiệu, mà là một quá trình thực hành: từ giữ gìn văn hóa dân tộc, bồi dưỡng đạo đức cá nhân, đến nuôi dưỡng trách nhiệm cộng đồng trong kỷ nguyên toàn cầu hóa.

5. PGVN phát huy tinh thần hộ quốc, thượng tôn pháp luật trong bảo vệ Tổ quốc

Bảo vệ Tổ quốc ngày nay không chỉ giới hạn ở lĩnh vực quân sự, mà còn bao hàm cả như bảo vệ chủ quyền tư tưởng, văn hóa, môi trường sống và an ninh. Trong bức tranh toàn diện đó, Phật giáo Việt Nam đã và đang khẳng định vai trò nhập thế, đồng hành cùng dân tộc.

Các tự viện thường xuyên giáo dục Phật tử sống “tốt đời, đẹp đạo”, tuân thủ pháp luật, góp phần củng cố kỷ cương xã hội. Nhiều chùa còn phối hợp với chính quyền giữ gìn an ninh trật tự, như chùa Pháp Vân (Long An) ký kết với Công an và MTTQ xã vận động tín đồ tham gia phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc” (14). Trước các luận điệu chia rẽ trên mạng xã hội, nhiều chức sắc Phật giáo đã tham gia phản bác, góp phần giữ vững an ninh tư tưởng và khối đại đoàn kết dân tộc (15). Đặc biệt, tinh thần hộ quốc còn được hiện thực qua các hoạt động bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu, bởi gìn giữ môi sinh cũng chính là bảo vệ sự tồn tại và tương lai của quốc gia. Các phong trào “Chùa Xanh - Hành động từ tâm”, “Môi trường xanh - Nếp sống xanh” kêu gọi giảm rác thải nhựa, ăn chay xanh, sống tiết kiệm. Những mô hình như “chùa không rác thải” ở chùa Từ Tân (TP.HCM) hay “Vì Tương Lai Xanh” ở chùa Long Hưng (Hà Nội) cho thấy chùa chiền không chỉ là nơi tu tập, mà còn là trung tâm giáo dục sinh thái, góp phần hình thành lối sống bền vững, gắn từ bi với trách nhiệm công dân (16).

6. PGVN trong công tác đối ngoại và tăng cường hợp tác quốc tế vì hòa bình, hữu nghị và phát triển bền vững

Song hành với sự phát triển của đất nước, Giáo hội Phật giáo Việt Nam ngày càng khẳng định uy tín trong cộng đồng Phật giáo quốc tế. Giáo hội thường xuyên tham gia các diễn đàn lớn như Hội nghị Thượng đỉnh Phật giáo Thế giới, Vesak Liên Hợp Quốc, đồng thời đón tiếp lãnh đạo tôn giáo, nguyên thủ quốc gia như Nhà vua Philippe và Hoàng hậu Mathilde (Bỉ, 2025). Các hoạt động này vừa quảng bá hình ảnh Việt Nam hòa bình, hữu nghị, vừa củng cố vị thế quốc gia trên trường quốc tế.

Đặc biệt, việc Việt Nam nhiều lần đăng cai Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc đã khẳng định vị thế của GHPGVN. Cụ thể, Vesak năm 2008 tại Hà Nội, sự kiện có hơn 600 đại biểu từ 74 quốc gia và vùng lãnh thổ tham dự (17); Vesak năm 2014 tại chùa Bái Đính (Ninh Bình) ghi nhận khoảng 1.132 đại biểu đến từ 95 quốc gia và vùng lãnh thổ (18); Vesak năm 2019 tại Chùa Tam Chúc (Hà Nam) quy tụ hơn 1.650 đại biểu từ 112 quốc gia và vùng lãnh thổ (19). Và gần đây nhất, năm 2025, Việt Nam tiếp tục đăng cai Vesak tại TP Hồ Chí Minh với hàng

nghìn đại biểu trong nước và quốc tế từ 85 quốc gia, cho thấy sự tin tưởng của cộng đồng Phật giáo thế giới cũng như hình ảnh một Việt Nam hòa bình, hữu nghị và hội nhập (20). Bên cạnh hội thảo quốc tế, sự kiện còn gắn với hoạt động cung thỉnh Xá lợi Phật từ Ấn Độ về nhiều cơ sở tự viện Phật giáo trong nước, vừa là nghi lễ tâm linh, vừa là hoạt động ngoại giao văn hóa, thể hiện tinh thần nhập thế gắn từ bi với trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc và đóng góp cho hòa bình toàn cầu.

(Ảnh: Internet)

Ngoài giao lưu học thuật và văn hóa, GHPGVN còn tham gia cứu trợ nhân đạo quốc tế. Sau trận động đất tại Myanmar và Thái Lan (2025), Giáo hội đã kêu gọi hỗ trợ được gần 8.000 người dân tái thiết cuộc sống, thể hiện tinh thần “cứu khổ, ban vui” và trách nhiệm xã hội toàn cầu.

Như vậy, qua các sự kiện Vesak và hoạt động nhân đạo quốc tế, Phật giáo Việt Nam không chỉ góp phần củng cố hòa bình, hợp tác và phát triển bền vững, mà còn khẳng định bản chất nhập thế: gắn kết từ bi - trí tuệ với trách nhiệm công dân toàn cầu, đồng hành cùng sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên hội nhập.

7. Tám định hướng và kiến nghị của Phật giáo Việt Nam trong kỷ nguyên mới: phát huy Từ Bi và Trách Nhiệm dựng xây, bảo vệ Tổ quốc

Phật giáo Việt Nam luôn đồng hành cùng dân tộc, góp phần bồi đắp đạo đức, gắn kết cộng đồng và khơi dậy trách nhiệm công dân. Trong kỷ nguyên hội nhập và chuyển đổi số, để phát huy sức mạnh Từ Bi và Trách Nhiệm trong xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, cần triển khai tám định hướng sau:

Thứ nhất, tăng cường giáo dục Phật pháp ứng dụng: đào tạo Tăng Ni trẻ am hiểu kinh điển, lịch sử, pháp luật, công nghệ, kỹ năng xã hội; trở thành “cầu nối” đưa giá trị Từ Bi, Trí tuệ vào đời sống, góp phần củng cố đạo đức xã hội, ý thức công dân và tinh thần thượng tôn pháp luật.

Thứ hai, đẩy mạnh hoàng pháp trên nền tảng số: phát triển các kênh truyền thông hiện đại (YouTube, podcast, ứng dụng trực tuyến); chuẩn hóa nội dung ngắn gọn, hiện đại; lan tỏa tinh thần Từ Bi - Trách Nhiệm, phòng chống thông tin độc hại, nuôi dưỡng lòng yêu nước cho tín đồ Phật tử.

Thứ ba, mở rộng hợp tác quốc tế: tham gia diễn đàn Phật giáo, liên tôn về đạo đức, môi trường, hòa bình, phát triển bền vững; quảng bá hình ảnh đất nước yêu chuộng hòa bình.

Thứ tư, xây dựng các “Trung tâm Phật giáo xanh”: gắn tu học với bảo tồn thiên nhiên, giảm rác thải nhựa, phục hồi hệ sinh thái, kết hợp nghiên cứu và du lịch bền vững.

Thứ năm, phát triển mạng lưới “Phật tử khởi nghiệp xã hội”: hỗ trợ thanh niên Phật tử khởi nghiệp trong nông nghiệp sạch, công nghệ xanh, dịch vụ cộng đồng, chăm sóc người yếu thế. Khởi nghiệp theo tinh thần “lợi mình - lợi người” giúp tạo việc làm, gia tăng nội lực kinh tế, góp phần vào mục tiêu độc lập, tự cường của đất nước.

Thứ sáu, tổ chức các khóa tu, ngày an lạc định kỳ gắn với giáo dục lịch sử - văn hóa, ý thức công dân, trách nhiệm xã hội, nuôi dưỡng lòng biết ơn, lòng yêu nước và tinh thần phụng sự.

Hình minh họa tạo bởi AI

Thứ bảy, xây dựng “Tủ sách Luật Đời - Luật Đạo”: Mỗi tự viện Phật giáo đều có ít nhất một tủ sách hoặc thư viện có những tài liệu, ấn phẩm về các chủ đề liên quan tới Pháp luật Việt Nam và những kinh sách, băng giảng... về “Tứ Trọng Ân”, giúp Phật tử thực hành chánh pháp trong khuôn khổ pháp luật và tăng trưởng Ân Tổ Quốc.

Thứ tám, nâng cao năng lực truyền thông và an ninh tư tưởng trên không gian mạng: xây dựng “Bộ Quy tắc ứng xử số cho Phật tử”, đào tạo đội ngũ truyền thông, phản bác luận điệu chia rẽ, phối hợp với cơ quan chức năng để bảo vệ Đạo Pháp, bảo vệ Dân Tộc.

Những định hướng này nhằm chuyển hóa lý tưởng Từ Bi - Trách Nhiệm thành hành động cụ thể, gắn tu học với phụng sự, gắn đạo pháp với quốc gia. Nhờ đó, Phật giáo Việt Nam vừa giữ gìn bản sắc, vừa đóng góp vào sức mạnh tinh thần, an ninh tư tưởng và phát triển bền vững của đất nước.

8. Kết luận

Tinh thần nhập thế là bản chất và truyền thống của Phật giáo Việt Nam: không đánh mất sự thanh tịnh của đạo, mà đem ánh sáng ấy hóa giải khổ đau, bất công và xung đột trong đời sống xã hội. Từ thời Lý - Trần đến nay, Phật giáo luôn đồng hành cùng dân tộc trong cả dựng xây và bảo vệ Tổ quốc.

Trong kỷ nguyên hội nhập và công nghiệp 4.0, vai trò nhập thế càng thiết thực: củng cố khối đại đoàn kết, phát huy công tác từ thiện - an sinh, gìn giữ văn hóa - đạo đức dân tộc, hộ quốc an dân, và mở rộng hợp tác quốc tế vì hòa bình, phát triển bền vững. Với sức mạnh của Từ Bi và Trách Nhiệm, Phật giáo trở

thành nguồn lực tinh thần - xã hội quan trọng, góp phần hiện thực hóa mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Như Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định (1951): “Phật giáo Việt Nam với dân tộc ta đã cùng chia ngọt sẻ bùi trong suốt mấy nghìn năm lịch sử” (21). Tinh thần ấy hôm nay tiếp tục được thể hiện qua từ thiện, an sinh xã hội, chăm lo người yếu thế, bảo vệ môi trường và tham gia đối ngoại hòa bình của Phật giáo, của GHPGVN.

Trên nền tảng đó, Giáo hội Phật giáo Việt Nam ngày nay tiếp tục khẳng định vị thế của mình trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ đất nước và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Tinh thần “Đạo pháp - Dân tộc - Chủ nghĩa xã hội”, được soi sáng bằng phương châm “Kỷ cương - Trách nhiệm - Đoàn kết - Phát triển” mà Đại hội IX GHPGVN đã đề ra, làm kim chỉ nam cho hành động trong kỷ nguyên mới.

Tác giả: **Đỗ Văn Tuấn**

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

Chú thích:

1) Ngô Hỷ Đức, Trung tâm Đào tạo và Nghiên cứu về Lạm dụng chất – HIV; Nhân viên Công tác xã hội tại Trung tâm WECARE

2) Lê Mạnh Thát, Khương Tăng Hội toàn tập. Sài Gòn: Tu thư Đại học Vạn Hạnh, 1975

3) Trần Lê Bảo. (2023). Từ Thái Tổ Lý Công Uẩn đến Ngự hoàng Trần Nhân Tông. Chùa Xá Lợi. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chuaxaloivn/thong-tin/tu-thai-to-ly-cong-uan-den-ngu-hoang-tran-nhan-tong/2874.html>

4) Ban Tôn giáo Chính phủ. (2022). Tôn giáo và Chính sách tôn giáo ở Việt Nam. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia. Truy cập ngày 20/8/2025, từ https://cms.btgcp.gov.vn/upload/documents/25_08_2023/-2023-08-25-18-52-04.pdf

5) Đảng Cộng Sản Việt Nam - Bộ Dân tộc và Tôn giáo. (2025). 16 tôn giáo được công nhận tại Việt Nam, có một số được ít người biết đến. Cổng Thông tin điện tử Đảng Cộng Sản Việt Nam. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://dang-congsan.org.vn/uybandantoc/tin-tuc-hoat-dong/16-ton-giao-duoc-cong-nhan-tai-viet-nam-co-mot-so-duoc-it-nguoi-biet-den.html>

6) Ngày Nay Online. (2023). Phật giáo cả nước làm từ thiện hơn 2.106 tỉ đồng trong năm 2023. Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://ngaynay.vn/phatgiaio/phat-giao-ca-nuoc-lam-tu-thien-hon-2106-ti-dong-trong-nam-2023-post142572.html>

7) Phật Sự Online. (2025). Hơn 3.227 tỷ đồng cho từ thiện xã hội được Phật giáo thực hiện trong năm 2024. Cổng thông tin điện tử Phật Sự Online. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsunonline.vn/tu-thien-xa-hoi-duoc-phat-giao-thuc-hien-trong-nam-2024-75>

8) Giác Ngộ. (2021). Chùa Giác Quang đặt cây “ATM gạo” giúp đỡ người nghèo trong mùa dịch Covid-19. Báo Giác Ngộ. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://giacngo.vn/chua-giac-quang-dat-cay-atm-gao-giup-do-nguoi-ngheo-trong-mua-dich-covid-19-post56751.html>

9) Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. (2021). Giáo hội Phật giáo sẽ tham gia ủng hộ Quỹ vaccine trường kỳ. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Truy cập ngày: 20/8/2025, từ <https://mattran.org.vn/dan-toc-ton-giao/giao-hoi-phat-giao-se-tham-gia-ung-ho-quy-vaccine-truong-ky-38150.html>

10) Ban Tôn giáo Chính phủ (2022), Phật giáo Việt Nam triển khai hơn 12.000 tỷ đồng từ thiện xã hội trong nhiệm kỳ 2017-2022, truy cập từ: <https://btgcp.gov.vn/tin-trong-nuoc/phat-giao-viet-nam-trien-khai-hon-12000-ty-dong-tu-thien-xa-hoi-trong-nhiem-ky-2017-2022-post9DR33zbRLp.html>

11) Phật Sự Online. (2021). Phóng sự: Phật giáo Việt Nam với công tác an sinh xã hội thông qua các chương trình từ thiện. Cổng thông tin Phật Sự Online. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsunonline.vn/phong-su-phat-giao-viet-nam-voi-cong-tac-an-sinh-xa-hoi-thong-qua-cac-chuong-trinh-tu-thienphat-giao-viet-nam-voi-cong-tac-an-sinh-xa-hoi-thong-qua-cac-chuong-trinh-tu-thien>

12) Trần Hoàng Hảo & Dương Hoàng Lộc. (n.d.). Phật giáo với sự phát triển bền vững xã hội. Chùa Phật học Xá Lợi. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chuaxaloivn/thong-tin/phat-giao-voi-su-phat-trien-ben-vung-xa-hoi/3146.html>

13) Báo Đại biểu Nhân dân. (2022). Sức hút từ không gian văn hóa tâm linh. Đại biểu Nhân dân. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://daibieunhandan.vn/suc-hut-tu-khong-gian-van-hoa-tam-linh-10297862.html>

14) Công an tỉnh Long An. (2021). Phật giáo Long An tổ chức ATM gạo giúp người nghèo trong mùa dịch COVID-19. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://congan.longan.gov.vn/vi/chi-tiet-tin-tuc?Id=82127>

15) Chính sách và Cuộc sống. (2025). Các chức sắc tôn giáo có vai trò lớn trong phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chinh sach cuoc song.vnanet.vn/cac-chuc-sac-ton-giao-co-vai-tro-lon-trong-phong-trao-toan-dan-bao-ve-an-ninh-to-quoc>

16) Phật sự Online. (2024). Vai trò của Phật giáo trong hoạt động bảo vệ môi trường. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsuoonline.vn/vai-tro-cua-phat-giao-trong-hoat-dong-bao-ve-moi-truong-45>

17) Thanh Niên. (2008). Bế mạc Đại lễ Vesak 2008: Nỗ lực cho một thế giới hòa bình bền vững. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://thanhnien.vn/be-mac-dai-le-vesak-2008-no-luc-cho-mot-the-gioi-hoa-binh-ben-vung-185195930.htm>

18) Giác Ngộ. (2014). Tổng kết công tác tổ chức Đại lễ Vesak LHQ 2014. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://giacngo.vn/tong-ket-cong-tac-to-chuc-dai-le-vesak-lhq-2014-post26306.html>

19) UNDV 2019 Việt Nam. (2019). Báo cáo từ Ban Thư ký Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc lần thứ 16 tại Hà Nam, Việt Nam. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://undv2019vietnam.com/vi/blog/report-from-the-secretariat-of-the-16th-undv-celebration-in-ha-nam-vietnam>

20) UNDV 2025 Việt Nam. (2025). Báo cáo tổng kết Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc 2025 của Thượng tọa Thích Nhật Từ. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://undv2025vietnam.com/vi/bao-chi/thuong-toa-thich-nhat-tu-bao-cao-tong-ket-vesak-2025>

21) Tạp Chí Nghiên Cứu Phật Học. (2023). Quan điểm Hồ Chí Minh về vai trò của Phật giáo. <https://tapchinghiencuuphathoc.vn/quan-diem-ho-chi-minh-ve-vai-tro-cua-phat-giao.html>

Tài liệu tham khảo:

1] Ban Tôn giáo Chính phủ (2022), Phật giáo Việt Nam triển khai hơn 12.000 tỷ đồng từ thiện xã hội trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, truy cập từ: <https://btgcp.gov.vn/tin-trong-nuoc/phat-giao-viet-nam-trien-khai-hon-12000-ty-dong-tu-thien-xa-hoi-trong-nhiem-ky-2017-2022-post9DR33zbRLp.html>

2] Ban Tôn giáo Chính phủ. (2022). Tôn giáo và Chính sách tôn giáo ở Việt Nam. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia. Truy cập ngày 20/8/2025, từ https://cms.btgcp.gov.vn/upload/documents/25_08_2023/-2023-08-25-18-52-04.pdf

- 3] Báo Đại biểu Nhân dân. (2022). *Sức hút từ không gian văn hóa tâm linh*. Đại biểu Nhân dân. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://daibieunhandan.vn/suc-hut-tu-khong-gian-van-hoa-tam-linh-10297862.html>
- 4] Chính sách và Cuộc sống. (2025). *Các chức sắc tôn giáo có vai trò lớn trong phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chinh sach cuoc song.vn/vn/cac-chuc-sac-ton-giao-co-vai-tro-lon-trong-phong-trao-toan-dan-bao-ve-an-ninh-to-quoc>
- 5] Công an tỉnh Long An. (2021). *Phật giáo Long An tổ chức ATM gạo giúp người nghèo trong mùa dịch COVID-19*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://congan.longan.gov.vn/vi/chi-tiet-tin-tuc?Id=82127>
- 6] Đảng Cộng Sản Việt Nam - Bộ Dân tộc và Tôn giáo. (2025). *16 tôn giáo được công nhận tại Việt Nam, có một số được ít người biết đến*. Cổng Thông tin điện tử Đảng Cộng Sản Việt Nam. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://dangcongsan.org.vn/uybandantoc/tin-tuc-hoat-dong/16-ton-giao-duoc-cong-nhan-tai-viet-nam-co-mot-so-duoc-it-nguoi-biet-den.html>
- 7] Giác Ngộ. (2014). *Tổng kết công tác tổ chức Đại lễ Vesak LHQ 2014*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://giacngo.vn/tong-ket-cong-tac-to-chuc-dai-le-vesak-lhq-2014-post26306.html>
- 8] Giác Ngộ. (2021). *Chùa Giác Quang đặt cây “ATM gạo” giúp đỡ người nghèo trong mùa dịch Covid-19*. Báo Giác Ngộ. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://giacngo.vn/chua-giac-quang-dat-cay-atm-gao-giup-do-nguoi-ngheo-trong-mua-dich-covid-19-post56751.html>
- 9] Lê Mạnh Thát. (2001). *Tổng tập văn học Phật giáo Việt Nam* (Tập 1). TP. Hồ Chí Minh: NXB. TP. Hồ Chí Minh, tr. 281.
- 10] Ngày Nay Online. (2023). *Phật giáo cả nước làm từ thiện hơn 2.106 tỉ đồng trong năm 2023*. Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://ngaynay.vn/phatgiaio/phat-giao-ca-nuoc-lam-tu-thien-hon-2106-ti-dong-trong-nam-2023-post142572.html>
- 11] Phật Sự Online. (2021). *Phóng sự: Phật giáo Việt Nam với công tác an sinh xã hội thông qua các chương trình từ thiện*. Cổng thông tin Phật Sự Online. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsuoonline.vn/phong-su-phat-giao-viet-nam-voi-cong-tac-an-sinh-xa-hoi-thong-qua-cac-chuong-trinh-tu-thien-phat-giao-viet-nam-voi-cong-tac-an-sinh-xa-hoi-thong-qua-cac-chuong-trinh-tu-thien>

- 12] Phật sự Online. (2024). *Vai trò của Phật giáo trong hoạt động bảo vệ môi trường*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsuoonline.vn/vai-tro-cua-phat-giao-trong-hoat-dong-bao-ve-moi-truong-45>
- 13] Phật Sự Online. (2025). *Hơn 3.227 tỷ đồng cho từ thiện xã hội được Phật giáo thực hiện trong năm 2024*. Cổng thông tin điện tử Phật Sự Online. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://phatsuoonline.vn/tu-thien-xa-hoi-duoc-phat-giao-thuc-hien-trong-nam-2024-75>
- 14] Tạp Chí Nghiên Cứu Phật Học. (2023). *Quan điểm Hồ Chí Minh về vai trò của Phật giáo*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://tapchinghiencuuphathoc.vn/quan-diem-ho-chi-minh-ve-vai-tro-cua-phat-giao.html>
- 15] Thanh Niên. (2008). *Bế mạc Đại lễ Vesak 2008: Nỗ lực cho một thế giới hòa bình bền vững*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://thanhvien.vn/be-mac-dai-le-vesak-2008-no-luc-cho-mot-the-gioi-hoa-binh-ben-vung-185195930.htm>
- 16] Trần Lê Bảo. (2023). *Từ Thái Tổ Lý Công Uẩn đến Ngự hoàng Trần Nhân Tông*. Chùa Xá Lợi. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chuaxaloi.vn/thong-tin/tu-thai-to-ly-cong-uan-den-ngu-hoang-tran-nhan-tong/2874.html>
- 17] Trần Hoàng Hảo & Dương Hoàng Lộc. (n.d.). *Phật giáo với sự phát triển bền vững xã hội*. Chùa Phật học Xá Lợi. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://chuaxaloi.vn/thong-tin/phat-giao-voi-su-phat-trien-ben-vung-xa-hoi/3146.html>
- 18] UNDV 2019 Việt Nam. (2019). *Báo cáo từ Ban Thư ký Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc lần thứ 16 tại Hà Nam, Việt Nam*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://undv2019vietnam.com/vi/blog/report-from-the-secretariat-of-the-16th-undv-celebration-in-ha-nam-vietnam>
- 19] UNDV 2025 Việt Nam. (2025). *Báo cáo tổng kết Đại lễ Vesak Liên Hợp Quốc 2025 của Thượng tọa Thích Nhật Từ*. Truy cập ngày 20/8/2025, từ <https://undv2025vietnam.com/vi/bao-chi/thuong-toa-thich-nhat-tu-bao-cao-tong-ket-vesak-2025>
- 20] Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. (2021). *Giáo hội Phật giáo sẽ tham gia ủng hộ Quỹ vaccine trường kỳ*. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Truy cập ngày: 20/8/2025, từ <https://mattran.org.vn/dan-toc-ton-giao/giao-hoi-phat-giao-se-tham-gia-ung-ho-quy-vaccine-truong-ky-38150.html>